

Ուղղված Փերինա. «ԱՄՆ-ը չի ճանաչում Լեռնային Ղարաբաղ անունով անկախ դեմոստրացիոն»

ԵԱԿ Սինսկի խմբում աներկացի եռ-
նախագահ Ուղղված Փերինան ասել է, թե
«ԱՄՆ-ը դաժանաբանում է Ադրբեյջանի
սարածային անբողջականությունը և չի ճա-
նաչում Լեռնային Ղարաբաղ անունով ան-
կախ դեմոստրացիոն», հաղորդում է Բավի
ANS-ը: Փերինան նկատել է նաև, որ ԼՂ-ում
անցկացված նախագահական ընտրու-
թյունները չլիքս է վնասեմ բանակցային

գործընթացին: Սեր դիրորուումը դարձ է
ԱՄՆ-ը դաժանաբանում է Ադրբեյջանի ճան-
րադեմոստրացիոն սարածային անբողջակա-
նությունը, և միայն Լեռնային Ղարաբա-
ղի կարգավիճակն է ԵԱԿ Սինսկի խմբի
կողմից սարվող բանակցությունների ա-
ռարկան: Այս գործընթացի նյաասակը ԼՂ
կարգավիճակը որոշել է, ասել է աներ-
կացի դիվանագետը:

ՄԱՆԿԱԳՐԵՈՒԹՅՈՒՆ

Արտառոց դեմոստրացիոն

Հանգստագործը պե՛տ է պաստվի Պաստե՛րը նաև ողջ դպրոցին

ՄԱՆԿԱԳՐԵՈՒԹՅԱՆ
Երեկ թիվ 2 հանրակրթական գիտ-
թոթիկ դպրոց մեր այցն առանց
նախնական դայանաակորվածու-
թյան եր, նդասակը՝ ուսուցիչների
հեճ դպրոցում կասարվածի Եուրջ
գրուցելը:

Մանկավարժական կուլեկիկին
ուսուցչանցում գսան: 2նայած
աԵանային արձակուրդին, նրան
անընդհաճ դպրոցում են, ման-
կարողծության խայսառակ միջա-
դեղը խաթարել է դպրոցի կյանը:
Շարունակ Բնարկման առարկա է
ինչդեճ իրեն չեն նկատել, որ գոր-
ծընկերը կարող է ունակ լինել ան-
ներելի այդ արարին: Սակայն Ու-

բեն Ղիջյանը բարեկիր, զարգա-
ցած մարդու տղավորություն է թո-
ղել և հարգանք վայելել ուսուցչա-
կան կուլեկիկում, սեր աԵակերսու-
թյան կողմից: Ընդամենը մեկ սա-
րի առաջ եր երաժԵական ուսում-
նարանն ավարտած, դարաբարյան
դասերազմի մասնակից, 2-րդ կար-
գի հաԵամանդամ դարձած Ղիջյա-
նը դպրոց ընդունվել ութերորդ ա-
վարտական դասարանում նախնա-
կան ուղղման դասրասություն
դասավանդելու: Այնուհետև կեճ
դրույնով ուղեճ դասիարակ եր ձե-
ակերթվել ցածր կարգի դասա-
րաններում: Ուսուցիչները դասմե-
ցին, որ երեխաներն էլ Ուրբենին

Եաս էին սիրում, նրա դասերին հա-
ճույնով մասնակցում: Սակայն ի՛նչ
ինմանային, որ ինչդեճ սառցաթե-
կորի միայն վերելի Եերսն է ջրի ե-
րեսին երելում, իրեն էլ Ուրբենին
մարդկային ուրակների միայն «վե-
րելի Եերսն» են տեսել:

Գիտթոթիկի փոխճուրեմ Ճուկի-
նար Գեուրգյանը նուում է, որ ինը
նույն դպրոցում սովորող իր դսե-
րը բազմիցս վասահել է Ուրբենին
նկարչության դասեր սալու կամ
մինչև կանգառ ուղեկցելու: Եթե
փոր-ինչ կասկած լինե, տիկին Գե-
ուրգյանը կվասահե՛ր նրան:

Տես # էր 2

ԱՄՆ

Վերընսրվել են Կոնգրեսի հայկական հանձնախմբի 114 անդամներ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 7 ԱՅՏԵՐԵՐ, ԱՐՄԵՆԻԱ:
ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի հայկական հարցե-
րով հանձնախմբի 125 կոնգրեսա-
կաններից 114-ը (90 տկոսից ավե-
լին) օրերս կայացած ընտրությունե-
րի ժամանակ վերընսրվել են Կոնգրե-
սի անդամներ, ինչը նԵանակում է, որ
Հայաստանին վերաթերող հարցադ-
րումները ներկայացուցիչների դալա-
սում կԵարունակեն սասնալ իրենց
արժանի արձագանքը:

Աներկկայի հայկական համագումա-
րի գործադիր սԵուրեն Բրայան Արսունին
այս առթիվ մասնակորադեճ ասել է
«Մենի Ենրհակում են հայկական
հանձնախմբի բոլոր այն կոնգրեսա-
կաններին, որոնք վերընսրվել են Կոնգ-
րեսի անդամներ: Մեր խորին Ենրհա-
կալությունն են հայտնում նաե նրանց,
ովեր անցյալում սասարել են մեզ, թե՛
այժմ չեն դադարել իրենց տեղերը
ներկայացուցիչների դալասում»:

Բ. Արսունին գոհունակությամբ
փաստել է նաև, որ հանձնախմբի եր-

կու համանախագահներն էլ՝ դեմոկրա-
տիկ Փալոնեն ու հանրադեճական
Տո Նոլենբերգը, վասահորեն հարթել են
ընտրադայարում և Եարունակելու են
իրենց գործունեությունը Կոնգրեսում:
Հիտցեներ, որ Կոնգրեսի հայկական
հարցերով հանձնախմբումը ձեալոր-
վել է 7 սարի առաջ՝ նդասակ ունե-
նալով ադաիվել աներկկացի օրեճ-
դիրների աքակցությունը ԱՄՆ-ի կող-
մից Հայաստանին և Լեռնային Ղարա-
բաղին սրամարվող օճանդակու-
թյան խնդրում: Սեղծման դաից ի
վեր, այն արձանագրել է մեծ թվով օ-
րեճդրական հարցողություններ, մաս-
նակորադեճ Հայաստանին և ԼՂ-ին
սրամարվող օգնության դաիդան-
ման համար դայարում: Հանձնա-
խմբը Եարունակում է աԵիասել դա-
րաբարյան հակամարտության խաղաղ
կարգավորման, թուրիայի և Ադրբե-
յանի կողմից Հայաստանի Երափակ-
ման վերացման և Հայոց ցեղադա-
նության ճանաչման ուղղությամբ:

Չորյան ինստիտուտն Իսրայելում հրատարակել է Թաներ Աֆյամի գրքի թարգմանությունը

Տորոնտոյից (Կանադա) տեղեկացնում
են, որ Չորյան ինստիտուտն օրերս Իս-
րայելում հրատարակել է թուրք դաս-
մարան և հասարակագեճ Թաներ Աֆ-
յամի «Երկխոսություն միջազգային
բաժանումների միջե՛. Եասեն միջ-
ված թուրք-հայկական երկխոսությա-
նը» գրքի երայերեն թարգմանությունը,
իսրայելցի դասմարան, ցեղաս-
դանագեճ Յաիր Աուրոնի առաջաբա-

առնությունը գրքին դայանաակոր-
ված է իսրայելցիներին և մարողջ աԵ-
խարհի հավախական իրոողության
մեջ ճնԵված և անտեված այս նյու-
թը վերաճարձելու ցանկությամբ:

Տորոնտոյից սսացված հաղորդագ-
րությունը հուում է, որ Չորյան ին-
ստիտուտը հանձն է առել այս հրատա-
րակության նախաձեռնությունն ի
դասախան անցյալ փեճվարին Ե-

Պասրիկ Դեյեյանի կարծիքով, իսլամիստների հաղթանակը գլխավոր խոչընդոտ է Թուրքիայի ԵՄ անդամ դառնալուն

Տեղական ազատությունների գծով Ֆրանսիայի կառավարության անդամ Պասրիկ Դեյեյանը թուրքական «Թըրքի-
դեյի նյուս» անգլերեն օրաթերթում ասել է, որ «Արդարություն և բարգավաճում» իսլամամեճ կուսակցության հաղ-
թանակը մեծ խոչընդոտ է եվրամիությանը Թուրքիայի անդամակցության ճանադարին: Այս մասին թերթը գրում է.
«Հայկական ծագումով ֆրանսիացի նախարարն ասաց, թե Թուրքիայի եվրամիության անդամ դառնալն անկարելի
է, քանի որ այդ երկիրն իսլամիստական է, մինչդեռ Ֆրանսիան կողմ է աԵխարհիկության»:

ԻնֆուրուԵան հանրափել Ձիբրալթարում. Բոլորը կողմ են բրիտանականին

Ղարաբարյան իրականության հեճ որոԵակի առմանություններ ունեցող հանրափել տեղի ունեցավ երեկ Ձիբրալթա-
րում, որը 1704 թ.-ից ի վեր բրիտանական հովանավորության սակ է գսնվում: Երկարատե բանակցություններից հե-
տ, տեղի սալով Իսդանիայի դաիանցների առաջ, Մեծ Բրիտանիան վերցրեճ համաձայնել էր բրիտանա-իսդանական
զույգ և միացյալ կարգավիճակ սալ ժայոոս թերակղզում: Սակայն տեղի ազգաբնակչությունը դեմ է դրան: Երեկ
Ձիբրալթարի 25 հազար փեճարկողներն իրենց տեղական իԵխանության նախաձեռնությամբ ինֆուրուԵան հանրափել
անցկացրին, որի արդյունքները կամփոփվեն այսօր: Սակայն հարկ չկա արդյունքներին սդասելու: Բոլորը կողմ են
կարգավիճակի դաիդանմանը՝ մնալ Մեծ Բրիտանիայի հոգասարության սակ:

Չախից աջ դակ. Թաներ Աֆյամը, դրոճ. Ողջեր Ամիթը, Չորյան ինստիտուտի նախա-
գահ Գուրգեն Սարգսյանը և դակ. Յաիր Աուրոնը:

ում է իմբագրությամբ: Հայոց ցե-
ղասդանությունը դասնական ձեգ-
րիս դարունակի մեջ ներկայացնելու
առաջադրությամբ Յաիր Աուրոնը գր-
ի առաջաբանում ԵԵսում է, որ իր

բեանում Իսրայելի դեճդան Ռիվա
Բոհենի այն հայտարարության, թե
հայոց կրած սառադանները չեն կա-
րող ցեղասդանության հեճ համե-
մասվել:

Նոյեմբերյան այցեր և հանդիպումներ

Նոյեմբերի 12-13. ՀՀ ԱԳ նախարար
Վ. Օսկանյանի գլխավորած դաս-
վիրակությունը Իրանի Իսլամական
Հանրադեճությունում կմասնակցի
Հայաստան-Իրան-Հունաստան եռա-
կողմ սնտեսական համագործակ-
ցության Երջանակներում ԱԳ նա-
խարարների հերթական 5-րդ և փո-
խարսգործնախարարների կողմից
դեկավարվող գործադիր կոմիտեի
հերթական 7-րդ հանդիպումներին:
Նոյեմբերի 21-22. ՀՀ ԱԳ նախա-
ար Վ. Օսկանյանը ՀՀ դասվիրակու-
թյան կազմում Պրահայում կմաս-
նակցի ՆԱՏՕ-ի գազաթաճողվին:

Նոյեմբերի 15-16. Սդասվում է
Կանադայի Եվրոդայի և Սիջին Ա-
րեելիի հարցերով դեճարտուղար
դրն. Գար Նաթսոնի այցը:
Նոյեմբերի 18-19. Իսդանիայի
Եվրոդական ֆաղախական գլխավոր
վարչության դեճ ուրն Ռիկարդո
Դիեգի այցը:
Նոյեմբերի 27-28. Հայաստան
կայցելի Հունաստանի ԱԳ նախա-
րարի տեղակալ, Հայաստան-Հունաս-
տան համասեղ սնտեսական միջկա-
ռավարական հանձնաճողովի հու-
նական կողմի համանախագահ
ուրն Անդրեաս Լուվերդուս:

ՇՆՄԱՍ

Ուկրաինացիներին հաղթելուց հետո հայ Եախմասիստները հանգրվանեցին 3-րդ տեղում

ԱԵԱՏ ՀԱՅՐԱՊԵՅԱՆ,
Նախորդ օրն օլիմպիադայում սա-
րած փայլուն հաղթանակից հետո
Եաս կարելու էր 12-րդ տուրում զար-
գացնել հաջողությունը: Դա հաս-
կադեճ հաջողվեց Հայաստանի
սղամարդկանց հավախականին, ո-
րը համոզիչ հաղթանակի հասավ
աԵխարհի թիմային առաջնության
չեմպիոն Ուկրաինայի հավախակա-
նի նկասմամբ (3-1): Հասկադեճ
ուԵարության կեճսրումում էր աԵ-
խարհի ներկայիս չեմպիոն Ուսա-
լան Պոնոմարյովի և Վլադիմիր
Հակոբյանի մրցախաղը: Մեր թիմի
առաջասարը սե՛ խաղաֆարերով
գերազանց անցկացրեց ողջ դա-
րիան և գեղեցիկ ոճով սիտեց մր-
ցակցին անձնասուր լինել: Հաղ-
թական մյուս միավորը մեր թիմից
դարգեճեց Կարեն Ասրյանը, որը
ես սե՛ խաղաֆարերով դարսու-
թյան մասնեց Բակլանին: Լդու-
սյան-Իվանչուկ և Սինսայան-Եյն-
գորն դարսիաներում խաղաղ
դաԵն կնկվեց: Այս հաղթանակի
Ենրհիվ ՀՀ հավախականը 30
միավորով մրցաԵարային աղյու-
նակում 6-10-րդ հորդանականե-
րից տեղափոխվեց 3-րդ տեղ և մր-
ցաԵարի ավարտից 2 տուր առաջ
ռեալ կերթով հավակնում է օլիմ-

Էլինա Դանիելյան

հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ոքի:
Հայաստանի հավախականի 29,5
ական միավորով հեճադնում են
Վրաստանի և Չինաստանի Եախ-
մասիստները: 29-ական միավոր ու-
նեն Անգլիան, Խորվաթիան, Լե-
հաստանն ու Կանադան:
Հաջող կարելի է համարել մեր
աղջիկների ելույթը ուճող կազմ
ունեցող Չինաստանի հավախակա-
նի հեճ: Գրանցվեց ոչ-ոքի (1,5-1,5):
Դանիելյանը սե՛տերով հաղթեց
Չճու Չեճին, Սկրչյան-Խու Յու-
իուս դարսիան ավարտվեց ոչ-ոքի,
իսկ Գալոյանը սե՛տերով գիջեց
Չճառ Խուլին: Կրկին անհաջողու-
թյան մասնակցեցին վրաց Եախմա-
սիստիկներն այս անգամ 1-2
հաճով գիջելով Վիեսնամի թի-
մին: Ուսումները 2,5-0,5 հաճով
հաղթեցին հունգարիկներին:
Հարավսլավիա-Լեհաստան խաղն
ավարտվեց ոչ-ոքի, րուլդարուիկե-
րը դարսության մասնեցին աների-
կուիկներին՝ 2-1: Աղյուսակը 25-ա-
կան միավորով գլխավորում են
Վրաստանի և Չինաստանի հավա-
խականները, որոնց 0,5 միավորով
են գիջում ոուսները: Հաջորդ տեղե-
րում են Լեհաստանն ու Վիեսնամը
23-ական, Հայաստանը՝ 22,5,
ԱՄՆ-ը՝ 22:

ոլիադայի դարգեճերին: Առաջա-
սարը Ուսաստանի ընտրանին,
2,5-1,5 հաճով հաղթելով խու-
րաթներին, վասակեց 34,5 միա-
վոր: Երկրորդ տեղում հունգարներն
են (32,5 միավոր), որոնք նույն հաճ-
վով առավելության հասան վրա-
ցիների նկասմամբ: Նույնդիսի
հաճով Չինաստանը հաղթեց
Անգլիային, Հարավսլավիան Բու-
նիային: Լեհաստան-Կանադա

«Արմենսելին» «մանրուխտեր» չեն հետաքրքրում

Այդպիսի «մանրուխտից» է թոշակառուի հեռախոսահամարին վերագրված 13 հազար դրամը

Միայնակ թուակառու, 2-րդ կարգի հաճախորդ, 73-ամյա Նորայր Թանգիյանը, այլընտրանք չունենալով, երեկ այցելել էր խմբագրություն: Նրա հեռախոսը բավականին ժամանակ անջատված է, բայց ոչ իր մեղքով: Նա դարձապես հեռախոսային խարդախների ել «Արմենսելին» հեռախոսային գծին է: Առաջիններին հաջողվել է իրենց միջազգային խոսակցություններ վերագրել թուակառուի հեռախոսահամարին (58-54-94): Թուակառուի համար գզալի գումար է կազմել 13 հազ. դրամ: Ի դրամահաշիվում Նորայր Թանգիյանի դիմումի, որտեղ խնդրվում էր դուր գրել այդ դրամը, որովհետև ինքը միջազգային հեռախոսագրույց չի ունեցել, «Արմենսելից», որտեղ մեծ զիջում, առաջարկում են վճարել մաս-մաս՝ երեկ ամսվա ընթացքում:

Երկրորդ անգամ միայնակ թուակառուի դիմում է իր ընտրանքով հաճախորդից ընտրված Աժ դասգամավոր հաշվառու Սուխայանին: Պատգամավորի գրասենյակի աշխատակիցները հեռախոսային բանակցություններ են սկսում «Արմենսելին» ներկայացուցիչների հետ, լուրջ մտադրությամբ և ձեռք բերվում Նորայր Թանգիյանի կողմից Նոր դիմում գրելու մասին: Այն գրվում է սեպտեմբերի 19-ին, որտեղ դարձյալ խնդրվում էր արտահայտվել զգուշացումները խարդախներից, դուրս գրել ոչ իր մեղքով առաջացած դրամը: Եվ միայնակ հեռախոսը: Սակայն առ այսօր դա տեղի չի ունեցել: «Արմենսելին» դասգամավորը հավանաբար ժամանակ չեն ունենում անդրադարձնելու նման «մանրուխտերին»: Իսկ այդ «մանրուխտ» կարող է մարդկային կյանք արժենալ, եթե հանկարծ հիվանդ էլ զարթոց մարդու անհրաժեշտ լինի զանգահարել բուժօգնություն ստանալու համար:

Ա. Մ.

Կոմկուսի համագումարը՝ նոյեմբերի 17-ին

Հայաստանի Կոմունիստական կուսակցության համագումարն ամենայն հավանականությամբ տեղի կունենա նոյեմբերի 17-ին: Այս մասին հայտարարեց ՀԿԿ խմբակցության ղեկավար Ֆրունզե Խառատյանը: Վերջինս չնայած, թե որն է լինելու համագումարի օրակարգի գլխավոր հարցը, սակայն կարելի է կարծել, որ լինելու է 2003 թ. նախագահական ընտրություններում դիրքորոշվելը: Զննվեց նաև՝ արդյո՞ք Կոմկուսն առաջադրելու է իր թեկնածուին: Վերջերս նույն Ֆրունզե Խառատյանը հայտարարել էր, թե չի բացառվում, որ Կոմկուսը կառաջադրի այլ՝ Կոմունիստական կուսակցության անդամ չհանդիսացողի թեկնածություն:

Գ. Ա.

Պայմանագիրը, համաձայն որի իրականացվեց «Գույլ դարսի դիմաց» գործարկը Ռուսաստանի հետ, սահմանադրությամբ կարող է գործել միայն Ազգային ժողովի վավերացման դեպքում: Սղասվում է, որ շուտով կառավարությունն այն կներկայացնի խորհրդարանի հաստատմանը:

լու դեպքում Հայաստանը կզրկվի «ամեն ինչից»: Սակայն, եթե դիմի վաճառքի, ապա ավելի լավ է Ռուսաստանին, քան ուրիշին: «Օրինաց երկիր», ինչպես բնորոշ է այս կուսակցությանը, դեռևս չի հասկացել իր մոտեցումները: Սակայն, ըստ Սիեր Շահգեղյանի, դեռ է հսկայական քանակությամբ խորհրդարանի լիցենզիան, որ այդ 5 ձեռնարկությունները դեռ

ունի «Ազգային միաբանություն»-ի դեմս ղեկավար Արսաբես Գեղամյանի: Վերջինս հսկայական հայտարարեց, որ «ԱՄ»-ն կողմ է կենտրոնացնում լուրջ մտադրությունները: Սակայն, ըստ Սիեր Շահգեղյանի, դեռ է հսկայական քանակությամբ խորհրդարանի լիցենզիան, որ այդ 5 ձեռնարկությունները դեռ

«Գույլ դարսի դիմաց» միայն երաժիշտներով

Խորհրդարանը հասկանալի է մոտեցումները

Գործարկը եւ լուրջ մտադրությունները վավերացնելու հարցում խորհրդարանական ֆողանակն ուժերի տեսակետները խիստ արթն են: Բաղախական մեծամասնության 334-ի կարծիքով, դա սեղծված իրավիճակից դուրս գալու լավագույն, փոխափոխված արժեքներն են, ուստի խորհրդարանական մեծամասնությունը միանշանակ կողմ կվճարի լուրջ մտադրությունները: Կոմունիստները, որոնք կողմնակից են Ռուսաստանի հետ հարաբերությունների խորացմանը, հսկայական մոտեցում չունեն: Ըստ համաձայն խմբակցության ղեկավար Ֆրունզե Խառատյանի, այսօրվա խորհրդարանը բազմապիսի փողանակները բազմապիսի

է աշխատանք, աշխատանքները սեղծված են արտադրանքներ իրացնելու: Սակայն թե ինչ լուրջ մտադրություններ են դրվել լուրջ մտադրությունները, կուսակցություններն առայժմ չգիտեն: Դժվար համար միանշանակ է, որ դարսի մարումն այս եղանակով սխալ է: Ըստ Վարդան Սկրչյանի. «Սեմ միտք ասել են, որ դարսերը հարկավոր է վերադարձնել, բայց գույլի տեսով (դա անելը), ինչպես հիմա է արվում, լավագույն համագործակցության արդյունք է»: Դժվար է թերևս նաև 16-ի խորհրդարանական հասկանալի մոտեցումը դեմ կարահայտվել: Զարմանալիորեն այլ տեսակետ

թյան ղեկավար Աղվան Վարդանյանը կարծում է, որ Հայաստանի համար ամենաճանաչ դարսը մարվում է Նոր աշխատանքների սեղծման, ձեռնարկությունների նորմալ գործարկման շնորհիվ, սակայն դա ամենավորեցման լավագույն ձևերը: Դժվար է հույս ունի, որ արտադրությունները դեռ կարող է մարտերը դեռ կարող է մարտերը դեռ կարող է մարտերը:

Ընդհանուր առմամբ այս հարցի հետ կապված դրական տեսակետ ունեն նաև խորհրդարանական խմբակցությունները, եւ ամենայն հավանականությամբ լուրջ մտադրությունները կվավերացվի... եթե դրանում անակնկալներ չլինեն:

ԳՈՒ ԱՐՔԱՏԱՅԱՆ

Թուրքիայի խլամիսների հայտարարությունների արձագանքները Հայաստանում

Տարածաշրջանում ուժերի հարաբերակցությունը վստահված է

Թուրքիայում կայացած վերջին խորհրդարանական ընտրություններում 34 տոկոս ձայների փետով հաղթանակ տարավ Ռեջեփ Թայյիբ Էրդողանի գլխավորած «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությունը, որը հայտնի է իր խլամիսական գաղափարախոսությամբ: Այսօրվա, իբրև խլամիսական, կառավարությունը ձեռնարկելու մեծամասնության ընկնում է մի ուժի ձեռք, որի արտաքին և ներքին քաղաքական կողմնորոշումներն անհայտ, նույնիսկ անկանխատեսելի են: Հասկանալի է, որ ընտրությունների արդյունքների ամփոփումից գրեթե անմիջապես հետո ԱՄՆ է մեկնում Թուրքիայի ԶՈՒ գլխավոր Եսաթի Պեթ, զենքերի Գլխավոր Օգլոյի, որը Վաշինգտոնում հանդիպել է փոխնախագահի Գիլ Զեյնիի, լուրջ մտադրության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդի եւ դեմափոխության Բոյնի Փաուելի հետ: (Այս մասին տես՝ էջ 4-ի եւ էջ 5-ի մեր նյութերը)

մարվում Վրաստանի համար, որը ՆԱՏՕ-ին միանալու անթափանց ցուցանում էր դրսևորում: Իսկ այս հանգամանքը չի կարող զբաղեցնել Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի շահերը: «Օրինաց երկիր» կուսակցության անդամ, Աժ դասգամավոր, քաղաքագետ Սիեր Շահգեղյանի կարծիքով, Թուրքիայում Նոր կառավարության ձեռնարկումից հետո ավելի է սրվելու լուրջ մտադրության արձագանքների՝ խլամիսների միջև: Նոր իշխանությունը ձգտելու է Նոր որակի հարաբերություններ ստեղծել հարևան երկրների, Պակիստանի եւ Ադրբեջանի հետ, ինչը չի կարող չհասնել միջազգային համայնության, եվրոպական երկրների կողմից:

Ինչպիսին կլինի բարձրագույն կրթությունը

«Բարձրագույն կրթության մասին» օրենքի նախագիծը կառավարության հաստատելուց հետո հրապարակվելու է, և նախկինում արդյունքում վերաճելու, ապա Նոր դրվելու է Ազգային ժողովի ֆունկցիաները: Երեկ այս փաստաթուղթը ներկայացնելիս ասաց գիտության եւ կրթության նախարար Լեւոն Սկրչյանը: Նա նշեց, որ օրենքի հիմնական խնդիրը բուհերի բոլոր մակարդակներով դեմոկրատացումն է: Այսօրվա մեծ է բարձրագույն բուհերի անկախությունը եւ ներքին ինքնակառավարման մակարդակը: Ուսանողը մեծ է բուհի լիարժեք միավոր լինի: Օրենքի նախագիծը մեծապես եւ ոչ մեծապես բուհերը դի-

մարվում են որտեղ մեկ ամբողջություն, ու արժեքները այստեղ վերացած է: Վերացվել են նաև մեծապես մոլորի վկայական, մեծապես չափորոշիչներ եւ նման այլ հասկանալիություններ: Ըստ նախարարի, բուհի որակի հավաստիության միակ երաժիշտը հասարակության վստահությունն է:

Բուհերն իրենք են որոշելու նաև իրենց ուսումնական լուրջ կամ դասաժամերի ծանրաբեռնվածությունը: Ինքնակառավարվող բուհի համար այս հարցերը չպետք է որոշի նախարարությունը, հետաքրքիր ինքն էլ կլինի դասախոսականությունը որակի համար: Բուհն իր սահմանած չափորոշիչներով էլ

դեմ է առաջնորդի ընդունելության ֆունկցիաներն անցկացնելիս:

Լեւոն Սկրչյանն անդրադարձավ նաև մեծապես հասկանալիությանը, որտեղ անորոշություններ կան: Այդուհանդերձ, նրա կարծիքով, մեծապես մեծ է ձեռնարկի երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը զուգընթաց: Ընդհանուր առմամբ, այս օրենքի ընդունման գլխավոր նպատակը միջազգային չափանիշներին մեր ուսուցումը համադասախանցելն է: Բնականաբար, միայն օրենքը կյանքի կոչելուց հետո կարող ենք եզրակացնել դա հաջողվե՞ց, թե՛ ընկանք հերթական խառնակափողի մեջ:

Ա. Մ.

Մուրադ Բոջոյանի թուրքական գործակալ լինել-չլինելը լրագրողը չտիտի որոշի

Հոկտեմբերի 24-ից Կենտրոն եւ Նոր-Մարազ համայնքների առաջին աստիճանի դասարանում ընթանում է Թուրքիայի օգտին լրագրողական մեջ մեղադրվող, թուրքագետ Մուրադ Բոջոյանի դասավարությունը: Արդեն տեղի է ունեցել դասական երեկոյիս, ցուցմունք են սվել հինգ վկաներ, մյուս միսին ամբաստանյալը հավանաբար կվերջացնի ցուցմունքները: Դասավարության ընթացքը լուսաբանում են վեց թերթեր՝ «Ազգը», «Հայկական ժամանակը», «Առավոտը», «Հայոց աշխարհը», «Երկիրը» եւ «Գլուխ Արմենիին», մեկ հեռուստաընկերություն՝ «Շանթը», եւ «Ազատություն» ռադիոկայանը: Թե ինչու հայրենական սասնյակ հեռուստաընկերությունից միայն մեկն է հարկ համարում անդրադարձնալ Հայաստանի սասնայա դասավարության այս արտադրությանը, դժվարանում են ասել: Իրենց գործն է: Բայց անհրաժեշտ է իրենցնել ոչ վաղ անցյալի մեկ այլ դասավարություն Լեւոն Բլեյանից: Դիտելով եւ հեռուստաընկերություններն ինչպես էին մեկնաբանում: Անկեղծ ասած, չեն հիշում, թե ինչ մեղադրանք էր դրված Բլեյանի վրա, բայց հաստատ լրագրողական չէր:

Մեկն է նաև հավանությունից, որ Մուրադ Բոջոյանի դասավարությունն «Ազգը» ավելի անաչառ է ներկայացնում եւ դրո՞՞քսի-

թուրքական գործակալ լինել-չլինելը լրագրողն է որոշում: Այդ դեպքում ի՞նչ կարի կա ժամերով մտնելու դասարանի դահլիճում: Լրագրողներ Բոջոյանի գործի

Այս փաստը վկայում են, որ համաձայն «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության արտադրությանը ի հայտ է եկել խլամիսական իշխող մի ուժ, որի քաղաքականությունը թերեւս արժեքներով է Բյուլենթ Էլբեքի ղեկավարած կառավարության կուրսից: Այս մասին է վկայում նաև վերջերս հաղթած կուսակցության ղեկավար Էրդողանի հայտարարությունը, որ Թուրքիան դեմ է ավելի սերտացնելու հարաբերություններն Ադրբեջանի հետ:

Այս խնդիրն անհանգստացնում է Հայաստանի քաղաքական քաղաքականներին, որոնք արտադրության ուժերի հարաբերակցության խթանումից բացի ռեալ վստահ են սեւնում Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման մեջ Թուրքիայի դերակատարության տեսակետից: Մասնավորապես, «Ազգային միաբանություն» կուսակցության ղեկավար Արսաբես Գեղամյանի դիտարկումներով Թուրքիան Նոր իշխանության ձեռնարկումից հետո ձգտելու է Թուրքիա-Վրաստան-Ադրբեջան տնտեսական համագործակցությունն ընդլայնել ընդհուպ ռազմական դաժնի ստեղծումը: Դա միանշանակ ձեռնարկ է հա-

Որքան էլ սարսիմակ է, քաղաքական մեծամասնության իշխող կուսակցությունը՝ ՀՀԿ-ն, Թուրքիայում խլամիսների հաղթանակին, արտաքին քաղաքականության փոփոխություններին լուրջ չի վերաբերվում: Խորհրդարանում «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար, հանրապետական Գալուստ Սահակյանը բավարարվեց միայն նշելով, թե իշխանափոխությունը Թուրքիայում թող մտահոգի թուրքերին, հայերի գործը չէ, թե ինչ է կատարվում այդ երկրում...

ԳՈՒ ԱՐՔԱՏԱՅԱՆ

Այս խնդիրն անհանգստացնում է Հայաստանի քաղաքական քաղաքականներին, որոնք արտադրության ուժերի հարաբերակցության խթանումից բացի ռեալ վստահ են սեւնում Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման մեջ Թուրքիայի դերակատարության տեսակետից: Մասնավորապես, «Ազգային միաբանություն» կուսակցության ղեկավար Արսաբես Գեղամյանի դիտարկումներով Թուրքիան Նոր իշխանության ձեռնարկումից հետո ձգտելու է Թուրքիա-Վրաստան-Ադրբեջան տնտեսական համագործակցությունն ընդլայնել ընդհուպ ռազմական դաժնի ստեղծումը: Դա միանշանակ ձեռնարկ է հա-

նկանամբ կարող են ունենալ մեր անձնական տեսակետը, ներքին գաղափարները, ինչը, սակայն, անթույլատրելի է փաթաթել ընթերցողների վրին: Եվ եթե այսօր թերթերը դժգոհում են ընթերցողների սակավությունից, ապա գլխավորապես դրան պատճառ էլ մեծ են, մեր սերնդի լրագրողները: Ընթերցողներն սկսել են մեզ չհավասար, քանի որ նույն ընթերցողին մեկ ներկայացնում են ոչ թե իրականությունը կամ իրականությանը մոտ քան, այլ մեր անձնական, խիստ քաղաքականացված տեսակետը:

Թ. Տ.

ԱԶԳ

ՎԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նոյեմբերի 3-ի Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի Մեջլիսի վաղաժամկետ ընտրությունների նախօրյակին երկրում կառուցվող հիմունքներով իբրև Չափ ժողովրդավարական, Ազգայնական Երկրում եւ «Մայր հայրենի» կուսակցությունները հաղթանակի հասնելու որել ակնկալի չունենին: Նրանց լուրջ մտավախություն էր դասճանաչում Մեջլիսում դասգամավորական տեղեր ստանալու համար ծայրերի 10 տոկոսանոց արգելադրանքները բախվելու հավանականությունը: Դա կատարյալ դարձրեց Մեջլիսը իր լինելու: Սակայն վարչապետ Բյուլենթ Էջեպի կառավարության մաս կազմող կուսակցությունները, որոնք շուրջ 3.5 տարի իշխել

ապրո դուրս է մղվել Երկրայից, 2.5 միլիոնով աճել է գործազուրկների թիվը եւ վերջապես, Թուրքիայի սվայներով, երկրում 30 մլն մարդ հայանվել է չհավորության, իսկ 20 միլիոնը սովի Երկիր:

Եզնաժամի դասասխանավորությունը, ինչ խոսք, ընկնում է կառավարության մաս կազմող կուսակցությունների վրա: Ուստի նրանց նկատմամբ ընտրողների անվաստությունը միանգամայն հասկանալի է: Դարկ է, սակայն, նեղ, որ ընտրողները կատարյալ անվաստություն են ցուցաբերել նաեւ Մեջլիսում ներկայացված բոլոր 7 կուսակցություններից 6-ին, որոնց բնույթը են ընդդիմադիրները: Ուրեմն հարցը սոսկ ընտրողները չեն, այլ

ժողովրդահանրապետական կուսակցությունների հաղթանակի մասին թուրքական կենտրոնական մամուլի կանխատեսումները, դրանք սոցիոլոգիական ուսումնասիրություններով «հաստատելու» միջոցով վերջիններիս օգտին համադաստիսան կարծիքի ձեւավորումը, առավել եւս նախընտրական փուլում Սահմանադրական դատարանի որոշումով Ռեջեփ Թայիպ Երդոհանի դասգամավոր առաջադրվելու իրավունքի գրկելը, ինչպես նաեւ նրա կուսակցության լուծարման հարցն արհեստը կենտրոնացրել:

Այնուհաս է, որ երկրում իշխանությունների նկատմամբ համատարած դժգոհության դասգամներում որել կուսակցության նկատմամբ ամեն

նր, առաջ այդ նույն մամուլը, ներկայացնելով նրան որդես իսլամականների հակակեղծ, բանակի օրհնությանը ամեն կերպ նպաստեց, որդեսից նա եւս ընտրություններում հաղթանակի հասնի: Ժողովրդահանրապետական կուսակցությունը մուսլ գործեց Մեջլիս, այստիսով նրա համար էլ առաջադրվեց միանձնյա ընդդիմությունը, ինչը հանգեցրեց երկկուսակցական խորհրդարանի ձեւավորմանը:

Մինչ թուրք Բաղադական դիտողները ԱՄՆ Կոնգրեսի օրինակով կանխատեսումներ են անում, թե Մեջլիսում ընդդիմությունը կներկայացնի հանրապետականներից, իսկ իշխանությունը ժողովրդավարականներից, ահա ժողովրդահան

ող մեծամասնությունը նախադասությունը սախի է երկրում համատարած դժգոհության տեղիք սկսած ծրագրին հետամուտ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությանը, որեւմն նրանց կողմնորոշել են: Այդ ընթացքում կողմնորոշվել է նաեւ բանակն այն առումով, որ անհամեմատ հեծ է իրականացնել երկկուսակցական խորհրդարանի վերահսկողությունը, Բանբարգավաճականի:

Ըստ երեւոյթին, Երդոհանն էլ փորձում է երկրորդական երկրներին կողմնորոշել: Այլապես նա ԵՄ-ի անդամ երկրներում իշխանության ներկայացուցչների եւ ընդդիմության առաջնորդների հետ անհամադարձ մին

Թուրքիայում «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության հաղթանակը դասգամավորված է թուրքական Բաղադական համակարգի լճացումով

են, ընտրություններում ոչ թե դասգամավոր են, այլ կատարելապես ջախջախվել: Դի բացառությամբ, որ ջախջախումը հանգեցնի նրանց հետագա կազմալուծմանը:

Համեմայն դեռ, էջեպի ընտրությունները, իսկ Դեյլեք Բախչեօլին դրանց ավարտին հայտարարել էին, որ առաջիկա արտահերթ համագումարում կուսակցության նախագահ չեն առաջադրվելու: Նոյեմբերի 4-ին համանման հայտարարություն արեց «Եւրոպայի ուղի» կուսակցության նախագահ Թանու Չիլլերը, իսկ «Մայր հայրենի» կուսակցության նախագահ Սետուք Յըլմազն արտահայտվեց նաեւ ակտիվ Բաղադականությունը թողնելու մասին: Ենթադրվում է, որ Երկրում «Երջան կուսություն» կուսակցության նախագահ Ռեջեփ Թուրքանը նույնպես կհրաժարվի գրադեցրած դասգամից:

Թուրքական մամուլը երկրի առաջնակարգ կուսակցությունների ջախջախիչ դարձումը դասգամավորում է բնակչության կենսամակարդակի վրա սնեեսական ճգնաժամի անհանելի հետեւանմանով, որի ընթացքում Թուրքիայի ներքին եւ արտաին դասգամ հասել է 203 մլրդ դոլարի, սնանկացել է 22 բանկ դասգամեղով դեբտային 21 մլրդ դոլարի վնաս, 125 հազար գործազուրկ փակվել է, 400 հազար արհես

AP-PHOTO LURE

թուրքական Բաղադական համակարգի լճացումը: Դրանից դուրս գալու արդյունավետ միջոցը Բաղադական նոր կամ նորացված ուժերի առաջադրումն էր ընտրողներին, ինչպես նաեւ գործադիր եւ օրենսդիր իշխանությունների վերահսկողության հետագա անաղմուկումը, ինչին երկրում, որդես վերկուսակցական ուժ, Ազգային անվաստության խորհրդի միջոցով ձգտում է հասնել բանակը: Այս ամենի առումով դասահական չէին ընտրություններում «Արդարություն եւ բարգավաճում» ու

մի ոսնձգություն նպաստելու եւ նրա ժողովրդավարության աճին: Սահմանադրական դատարանի «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությանն ու նրա նախագահին ուղղված ոսնձգությունները, որոնց հայտարարություններով հավանություն էր տալիս բանակը, բացի ժողովրդավարությունից, ընտրություններում հաղթանակի հետ վերջինին միանձնյա իշխանություն առաջադրվեցին:

Ինչ վերաբերում է ժողովրդահանրապետական կուսակցության

հաղթանակը կուսակցության նախագահ Դեմիթ Բայալը հայտարարում է Մեջլիսում որդես ընդդիմադիր միակ Բաղադական ուժի դեկավար արտահերթ արտահայտված բոլոր կուսակցությունների անունից հանդես գալու իր մտադրության մասին: Միաժամանակ Երդոհանը կարծիք է հայտնում, որ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությունը, գալով իշխանության, արտահայտելու է նաեւ աջակցություն ուժերի Երդոհանը: Այլ կերպ միանձնյա իշխանության հանգամանք վերահիշյալ կուսակցությանն ստիպում է վերանայել հայացքները, այս դասգամներում նրա իսլամամեծ հակումները մղվում են երկրորդ ոլլան, եւ նա սկսում է հետզհետե դառնալ աջակցություն կուսակցություն:

Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ Երդոհանի հայտարարություններին, թե իր կուսակցության առաջնահերթ խնդիրը երկրամիությանը Թուրքիայի անդամակցությունն է, եւ նա մտադիր է հետամուտ լինել նախորդ կառավարության մեծակած սնեեսական ծրագրի իրագործմանը: Մինչդեռ ընտրություններում կառավարության մաս կազմող կուսակցությունները հենց այդ ծրագրի դասգամով են ջախջախվել: Եթե ընտրողների գերակե

չել կառավարություն կազմելու հանձնարարականը, բանակցությունների մեջ մտնելու մասին չէր արտահայտվի, ոչ էլ բանակցություններին ժողովրդահանրապետական կուսակցության դասգամավորությանը ներգրավվելու մտադրությանը նախատեսվող այցելություններին անմիջականորեն մասնակցելու կոչ կաներ Դեմիթ Բայալին:

Այնուամենայնիվ, Հունաստանի վարչապետ Կոստաս Սիմիսիսը ընտրություններում հաղթանակի առաջինը հետախոսով Երդոհանին Երդոհանի նրան հրավիրել է իր երկիրը եւ դրական դասասխան է ստացել: Երդոհանը հրավիրվել է նաեւ Իսրայիլ: Ենթադրվում է, որ նա այցի հրավեր կստանա Գերմանիայից: Մինչդեռ Երդոհանը վարչապետ չէ: Դասգամավոր չլինելու դասգամով նեանակվելու հնարավորություն էլ չունի: Ուրեմն եթե բանակը վերահսկում է Մեջլիսի եւ գործադիր իշխանությունների գործունեությունը, Երդոհանն էլ որդես «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության առաջնորդ դեբտ է վերահսկի դասգամավորների Երդոհանի հավանությանը Թուրքիայի նախագահ Սեթ Եջեպի Մեզլիսի առաջադրված աղագա վարչապետին:

ՀԱՅՈՒՆ ԶԱՐԲԱՆ

Հայաստանը եւ իսլամիս Թուրքիան Երբաբանի ժամանակներում

«Եթե աշխարհի ամբողջ ոսկին սրվի Թուրքիային, Հայաստանի հետ սահմանը չենք բացի, Բանի դեռ...»

Եւրոն Տեր Դեմոստրասի ավագ խորհրդական ժրայր Լիդարիսյանը 1996 թ. հուլիսի վերջերին ԱՄՆ-ում իր ելույթներից մեկի ժամանակ ողբում էր, թե վարչապետ Եջեպի ընտրություններում հաղթանակը կանգնի Արդեբանին եւ այս կերպ մի կողմից Թուրքիայում իր համար նպաստավոր մթնոլորտ կստեղծի, մյուս կողմից կփոխարանի դասգամային բանակցությունների ընթացքը: Լիդարիսյանը նեղ էր, որ Թուրքիայի հայկական Բաղադականությունը մեջ լուրջ փոփոխություններ չի ակնկալում, ընդամենն նկատելով, թե Անկարան վերջին Երբաբանում ավելի անկողմնակալ կեցվածք ունի դասգամային հարցում:

Նույն տարվա օգոստոսի վերջերին Լիդարիսյանը երկօրյա այցով մեկնեց Անկարա, առժամանակով նախագահ Դեմիթի ընդունելությանը: Այդ նախօրեին «Դուրիքը» գրեց, թե Տեր Դեմոստրասյան իր ավագ խորհրդականին Թուրքիա է գործուղել որդես «Իսլամիզացիայի դեմոստրատիկ», իսկ «Չաման» այցի ավարտին հավելեց. «Լիդարիսյանը ձեռնունայն վերադարձավ Անկարայից»: «Գիտե՞մ, ձեռնունայն վերադառնում են այն դեմոստրատիկ, երբ ակնկալիներ են ունենում: Դիվանագիտությունը մի ինչ

նման է արվեստին. մի հարցի վրա այնքան ոլիսի աշխատես, որ արվեստի գործ դառնա», արդեն երեւանում Արմենուրեսին սասց Լիդարիսյանը:

Հայ-թուրքական հարաբերությունները 1996-97 թթ. երբ Թուրքիայում իշխանության էր իսլամիս Երբաբանի կառավարությունը, արվեստի գործ չդարձան չնայած Թուրքիայի գծով «ճարտարապետ» Լիդարիսյանի ջանքերին: Հայաստանի առաջին նախագահին իր գահակալության տարիներին արեց հնարավորը, որ հայ-թուրքական հարաբերություններում թեկում լինի, սակայն ամեն անգամ հայկական կողմի ցուցաբերած բարի կամքը դեմ էր առնում թուրքական նախադասումներին: Վարչապետության մեկ տարվա ընթացքում իսլամիս Երբաբանը չհանդիմեց Հայաստանի ոչ մի դասգամային: Ավելին՝ Երբաբանին իր ելույթներում ողբում էր, թե Թուրքիայի սնեեսական դժվարություններն արդյունք են հայերի եւ Իրանի իր լայնի, միջազգային սիոնիզմի եւ անհավասար կայսերադասների դավերի: Երբաբանը ժամանակ առ ժամանակ խոստանում էր ազատարել Արդեբանը, Չեչենիան, Բոսնիան, Երուսաղեմը:

1997 թ. հունիսի 18-ին Երբաբանը

գիմկուսակցության ճնշման սակ հրաժարական սկեց, Դարբաղը հայերից ազատարելու հարցն անորոշ ժամանակով հետաձգեց:

Նոյեմբերի 3-ին Թուրքիայում խորհրդարանական վաղաժամկետ ընտրություններում հաղթած իսլամամեծ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության փոխնախագահ Արդուլլահ Գյուլը, որը վարչապետի հավանական թեկնածուներից է, Բանի «Չեքլալ» թերթում խոստացել է համատեղ ջանքերով օկուպացիայից ազատարել արդեբանական հողերը: Իր կարծիքն է արտահայտել վարչապետի հավանական մեկ այլ թեկնածու Բյուլենթ Արդնը: Բանի ANS հեռուստատեսությանը սկսած հարցազրույցում Արդնըն ասում է. «Արդեբանը Թուրքիայի մեծավորագույն դաճակիցն է, արդեբանցիներին մաս են փորում, ձեռ ոլորելները մեր ոլորելներն են: Դարբաղի հարցում Թուրքիայի նախորդ կառավարությունների աշխատանքը գնահատում ենք անբավարար: Մենք չենք ուզում, որ հայերը, ովքեր դասգամ են Արդեբանի սրտում, աղբյուր երկրում, ուզում ենք, որ արդեբանցիներն իրենց սեփական հողի վրա աղբյուր ազատ եւ ինք

նիշխան»:

Հայաստանի ԱԳՆ-ն ձեռնդաս է մտնում Թուրքիայի խորհրդարանական ընտրություններում իսլամամեծ ուժերի հաղթանակի առնչությամբ մեկնաբանություններից: Մամլոխոսնակ Չյունիկ Աղաբանյանն «Արմինֆոյին» ասել է. «Թուրքիայի խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքները դեռ վաղ է մեկնաբանել»:

Վերադառնալով 1996 թ. հունիսի 1997 թ. հունիսի ժամանակահատվածի հայ-թուրքական հարաբերություններին, դեբտ է նկատել, որ դրանք որոշ իմաստով «վերելք» աղբյուր, թեեւ Անկարայի որդեգրած հակահայկական Բաղադականության բնույթը չփոխվեց, Թուրքիան բոլոր մակարդակի հանդիմունքներում Հայաստանի հետ հարաբերություններ մանր բացելու հիմունք ունում էր ԼԳ հարցի կարգավորումը: Մեկ տարվա ընթացքում Հայաստանի առաջին նախագահը երկու անգամ նախ Սոսկվայում, աղագա Սամբուլում հանդիմեց Թուրքիայի իր դասգամակից Սուլեյման Դեմիթիին: Արդեբանի արտահայտված մակարդակով ունեցավ նույնպես երկու հանդիմունք, Թանու Չիլլերը Նյու Յորկում, ՄԱԿ-ի Երբաբաններում բա

նակցեց Վահան Փափազյանի հետ, աղագա Սամբուլում հյուրընկալեց Ալեքսանդր Արզումանյանին: Վերջինս մի Բանի օր անց երեւանում հայտարարեց, որ «հայ-թուրքական հարաբերությունների զարգացումն համար որել Բաղադական նախադասյան ջոբեք է լինի որել կողմից»:

Իսլամիս Երբաբանի կառավարության դեբտարար Չեյբեք Բակվում ասում էր. «Եթե աշխարհի ամբողջ ոսկին սրվի Թուրքիային, Հայաստանի հետ սահմանը չենք բացի, Բանի դեռ հայերը գրաված տարածքներից հետ Բաղադական որել ջանք չեն բախել»:

Բանի որ Հայաստանի եւ նախկին, եւ գործող իշխանությունները երբեք հայ-թուրքական հարաբերություններին հիմունք չեն դրել Բաղադական որել նախադասյան, հետեւաբար այդ հարաբերությունների հաստատումը դասգամավորված է Թուրքիայով եւ վերջինիս հավասարիմ դաճակից ԱՄՆ-ի կեցվածքով: Վաճիճցունը թեեւ հրապարակավ հանդես է գալիս իրեր հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատման ջատգով, անուղղակիորեն իրախոսում է Թուրքիայի հակահայկական Բաղադականությունը:

ՀԱՅՈՒՆ ԶԱՐԲԱՆ

Մարզական

ԹԵՆԻՍ

Ուժեղագույնները կմրցեն Ըսնհայում

Հաջորդ շաբաթ Ըսնհայում 8 ուժեղագույն թենիսիստները կմրցեն Յուլիոս Անդրե Ադասին, Մարաս Մաֆինը, Խուան Կառլոս Ֆեռնանդեսը, Կառլոս Մոլան, Ռոմե Ֆեռնանդեսը, Իրի Լոպեսը ու Ալբերտ Կոստան կվիճարեն աշխարհի ոչ դասակարգված չեմպիոնի կոչումը: Այս թենիսիստները մրցաբաժնի ընթացքում բոլորից բաց կարկանդակային միավորներ են վասակել: Ալբերտ Կոստան մրցաբաժնի ուղեգիր է սկսել ուղևորվել Մեծ սաղավարտի մրցաբաժնում հաղթած թենիսիստների մեջ լավագույն վարկանիշ ունեցող: Հիշեցնենք, որ նա հաղթել էր Ֆրանսիայի բաց առաջնությունում: Ավստրալիայի բաց առաջնության հաղթող Թոմաս Յուհանսոնն առաջին դասակարգված թենիսիստն է: Երկրորդ դասակարգված թենիսիստն է Բրայան Քալսթրոմը: Թիմ Չեմանը վնասվածքի պատճառով հրաժարվել է այդ սեղոյից, իսկ Փիլ Մամմիտանը վարձուց հայտարարել էր, որ այս մրցաբաժնում այլևս հանդես չի գա:

Որոշվել են լավագույն թենիսիստները

Պրոֆեսիոնալ թենիսիստների առաջնության որոշմամբ ռուսաստանցի Մարաս Մաֆինն ու Բալիանդիի Պարադորն Երիզափխանը ծանաչվել են հոկտեմբերի լավագույն թենիսիստներ: «Շաբաթ ասո» մրցանակին արժանացել է Ֆրանսիացի Փոլ-Անրի Մաբյեն, իսկ հոկտեմբերի լավագույն զույգ է ծանաչվել Մարկ Լոուս-Պանիել և Նեստոր Երկյակը:

Երիզափխանը, որը թենիսիստների դասակարգման ցուցակում 16-րդ տեղում է, իր երկրի կառավարության կողմից արժանացել է թենիսի մրցաբաժնում «հասուկ դիվանագետ» կոչման և ստացել դիվանագետի անձնագիր, ինչը նրան հնարավորություն կընձեռնի մրցումների մեկնել առանց մուտքի թույլտվության վիզայի:

Պատիժներ կարգապահներին

Երեկ ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայի կարգապահական կոմիտեի նախագիտված առաջնության 20-րդ տուրում Գյումրիում կայացած «Շիրակ»-«Արարատ» հանդիպման ժամանակ տեղի ունեցած միջադեպը, որոշվել է:

1. Մրցակցին ոտով հարվածելու համար շրջանային Գագիկ Մարգարյանին որակազրկել 3 խաղով, ակումբը տուգանել 100 հազար դրամով:

2. Ընկած մրցակցին ոտով միտմնավոր սրտով համար շրջանային Անդրանիկ Բարիկյանին որակազրկել 8 խաղով, ակումբը տուգանել 200 հազար դրամով:

3. Մրցակցի դեմին ծեղկով հարվածելու, խաղից հեռու մրցավարին հայտնելու համար շրջանային Կարեն Ալե-

սանյանին որակազրկել 5 խաղով, ակումբը տուգանել 200 հազար դրամով:

4. «Շիրակ» ակումբի ղեկավարության ուղղությամբ հրավիրել քիմիկատի արձակումը անբավարար բարոյագիտական դասընթացի ավարտից հետո ակումբի կողմից խաղի քննարկումներին մասնակցելու արգելադրումներով:

5. «Շիրակ» ակումբի կողմից խաղի քննարկումներին համար քիմիկատի արձակումը անբավարար բարոյագիտական դասընթացի ավարտից հետո ակումբի կողմից խաղի քննարկումներին մասնակցելու արգելադրումներով:

6. Ակումբի նախագահ Գառնիկ Խաչատրյանին նկատմամբ կարգապահական կոմիտեի որոշումը ներկայացնել գործկոմի 16 նախագահին:

Վճռեց մեկ գուր

Կապանում կայացավ 18-րդ տուրից հետագույն «Լեռնագործ»-«Դիման» հանդիպումը: Խաղի ելը վճռեց 36-րդ րոպեին «Լեռնագործի» կիսադասական Լեոն Մարգարյանի խփած միակ գոլակը: Առաջնության 21-րդ տուրը կկայանա Նոյեմբերի 11-ին:

Կիտրոսի տղինձը հունաստանի օլիմպիականին

Կիրակի օրը՝ Նոյեմբերի 10-ին, «Կարինյա էլեֆթեր» («Ազատություն Կարինյային») անունը կրող փայտյա նավը կառանելու է Լիմասոլում (Հարավային Կիպրոս)՝ Կիտրոսից Հունաստան փոխադրելու համար տղինձի այն նախապայմանները, որով դասընթացը կսկսվի 2004 թ. Արևմտյան կայանալի օլիմպիական խաղերի բրոնզե մեդալները, հաղորդում է Կիրոսիայում «Ազգի» թղթակցից Ջորջ Տեր-Քարոզը, ավելացնելով, որ Կարինյան Կիտրոսի հյուսիսային ափին մի գեղեցիկ փոքրիկ-խաղաղ է, որը 1974-ից ի վեր զսնվում է բուրավակա զինվորական գրավման ներքո:

Նավը, որի առաքելության հովանավորներն են Կիտրոսի եւ Հունաստանի նախագահներ Գլավկոս Զլերիդեսն ու Կոստա Սեֆանոպոլոսը, իրական չափերի կրկնօրինակ է մ. թ. ա. 4-րդ դարի առեւտրական մի նավի, որը կղզու հյուսիսային ափերի հասակում հայտնաբերել է 1965 թ. կիտրոսաբնակ իտալացի արքեպիսկոպոս Կարիոլոսը: Նավի բարձրացման աշխատանքները կատարվել են Փենսիլվանիա համալսարանի բանագրանի միջոցներով և ջանքերով, որից հետո նավը տեղադրվել է Կիրոսիայում զսնվող Լուսինյան ամրոցի դահլիճներից մեկում: Նավը Հունաստան է մեկնելու Նոյեմբերի 11-ին, վաղաժամիկ սուզորդի որդու՝ Գլավկոս Կարիոլոսի նախապատրաստմամբ:

Տրադիցիոնալ մնում է իր դասընթացը

Ֆուտբոլի Խաղիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ջովանի Տրադիցիոնալն չնայած իր հասցեին հենց 16-րդ դարից էլ, մնում է իր դասընթացը: Այս մասին հայտարարել է երկրի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Ֆրանկո Կարարոն, որը հանդիպել է Տրադիցիոնալին: Վերջինս ֆուտբոլի ֆեդերացիայի հետ միջադեպի ունի կնիքով մինչև 2004 թ.: Իսկ մինչ այդ Տրա-

դիցիոնալը կարունակի գլխավորել հավաքականը եվրոպայի առաջնության ընթացքում մրցաբաժնում, որտեղ իսպանացիներն առաջին անհաջող են հանդես գալիս: Հարկ է նշել, որ իսպանական մամուլում լուրեր էին տարածվել, թե իր Տրադիցիոնալի դասընթացը լինում է հեռացնել Նոյեմբերի 20-ին Թուրքիայի հավաքականի հետ կայանալի ընկերական խաղից հետո:

Եկամուտներով Բեհեմը գերազանցեց թագուհուն

Լոնդոնում հրադարարվել է այս տարվա արյունոտներով ֆինանսական ամենամեծ եկամուտ ապահոված 500 քրիստոնեական գանկը: Մարզիկներից առաջին տեղում է զբաղեցրել Կարինյան Կիտրոսի չեմպիոն Լեոն Լյուիսը, որը հունիսին Լաս Վեգասում Սայլ Թայտոնի հաղթելու համար 30 մլն ֆունտ ստեռլինգ է ստացել: Երկրորդ ցուցանիշը դասակարգում է Անգլիայի ֆուտբոլի հավաքականի ավագ Դեյվի Բեհեմը: Նրա տարեկան եկամուտը կազմել է 15,5

մլն ֆունտ: Հետաքրքիր է, որ Բեհեմն այդ ցուցակում 300 հազար ֆունտով գերազանցել է Մեծ Բրիտանիայի ելիզավետ II թագուհուն, որը 46-րդ տեղում է: «Մանչեսթր Յունայթեդում» շաբաթական 90 հազար ֆունտ աշխատավարձ ստացող Բեհեմի եկամտի առաջին թափը կազմում են գովազդային մի շարք յայտնագրերը:

Էջը դասարանեց ԱՇՏՏ ՏՆԵՐԱՊԵՏՆԵՐԸ

AUSTRIAN AIRLINES

The Most Friendly Airline.

Հայաստանը հրավիրում է օլիմպիադա-2008-ը

Ուսուցիչ «Ավստրիական ավիատուրիստների» աջակցությամբ

Նավորացի հողում կազմակերպելու ժամանակին խոստովանում համաժողով: ՀՀ ժամանակի ֆեդերացիան, մեր երկրի իշխանությունների հավանությամբ, Բելգի կոնգրեսում դասընթացի հայտ ներկայացրեց 2008 թ-ի աշնանը Երևանում ժամանակի համախառնային 38-րդ օլիմպիադան անցկացնելու առաջարկով: Այս հայտի կառավարությունը ՖԻԴԵ-ն դասընթացի եւ վերջնական որոշում կընդունի իր հաջորդ կոնգրեսներից մեկում, բայց արդեն այժմ այս առաջարկն ակնհայտ հավանության է արժանանում: 2004 թ-ի օլիմպիադան ընթանալու է իտալական Մեմոնոկա կղզում, իսկ 2006 թ-ի համաժողովին հավակնում են Թուրքիան (Իստանբուլ), Հայրաբադը (Հնդկաստան) եւ Տաիլանդը (Եսոնիան):

«Հայկական օր»-ը նաեւ բուն օլիմպիադայում: Մեր եւ սղամարդկանց, եւ կանանց հավակնակները խաղացին մեծ ոգևորությամբ եւ տրամադրված հաղթանակներ տարան: Կանանց հավակնակները նույնպես ենթարկվեց ԱՄՆ-ի ժամանակահատվածներին, որոնք ընթանում էին 3-րդ տեղում: Նախ փայլեց Լիլիթ Սկրչյանը,

որը սեւերով դասընթացի մասնակց էր: Բազմակարգիչներ: Լիլիթ օլիմպիադայում հանդես է գալիս առանց դասընթացի, 9 հնարավորից ունի 7 միավոր: Սկրչյանի վերջին ամիսների ելույթները, այդ թվում 2-րդ մրցանակը Եվրոպայի կանանց անհասական առաջնությունում հաստատում են, որ հայ գրոսմայստերն այժմ աշխարհի ուժեղագույն ժամանակահատվածներից մեկն է: Դանիելյանը հասնություն կնքեց Կրուշին: Երկրորդ հարվածն ամերիկացիներին հասցրեց Լիլիթ Գալյանը՝ հաղթելով իրենից բաց ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող Շահադեին: Նա եւս Բելգիում հայկապ է խաղում եւ համարյա համոզված է, որ մեկ անգամ եւս կլրացնի միջազգային վարձի մոտ: Օժտված է մարտականորեն սրամարդկավ այս աղջկան մարզական լավ առաջընթաց է ստացում: Կարող է մկայել, որ ամերիկացիները ծանր տարածում են ստացել: Ամբողջ երեկոյի ընթացքում նրանք, հասկանալի Բազմակարգիչներ, «Պարկ հոթելի» բարում մեկ մյուսի հետեւից դասարկում էին բաժակները, որոնց մարտականությունն ամենեւին էլ հյուրեր չէին: Ի դեպ,

ավելի ուշ, ինչպես եւ ծխախոտը, ՖԻԴԵ-ի բժշկական հանձնաժողովը դրոշմագր չի համարում: Շախմատիստներն ավելի բացառիկ է զգուցանում չափից ավելի կոկա եւ սուրճ օգտագործելուց:

Մեր սղամարդկանց հավաքականը վերջապես արժանացավ մի իրից եւ խաղաց առաջին օրերի փայլով: Կուրբայի հետ մրցախաղում հիմնական կազմից բացակայում էր Գաբրիել Մարգարյանը, որը վաստառող էր: Նրան փոխարինած Միմասյանը սեւերով արդեն 11-րդ փայլում հասնություն կնքեց Նոգուելյանի հետ: Հակոբյանը, Լույսյանը, Ասրյանը հաղթեցին համադասարանաբար Բուրգոնին, Դոմինգուելին եւ Դելգադոյին:

Վերջապես Բելգի ժամանեց ՖԻԴԵ-ի նախագահ Կիրսան Իլյունովին: Այժմ օլիմպիադան, եւ առաջին հերթին ՖԻԴԵ-ի կոնգրեսն, ավելի ամբողջական տեսք ունեն: Շախմատի եվրոպական միության նախագահ վերընթաց Բուրիս Կուսինը (Սլովենիա), որի հետ Հայաստանի ժամանակի ֆեդերացիան բարեկամական եւ գործնական լավագույն հարաբերություններ է դաժողանում:

Մուրաբաբիստները Հայաստանում զարգացում է ապրում

Արդեն գեղեցիկ ավանդույթ են դարձել Հայաստանի մարզական լրագրողների ֆեդերացիայի (Նախագահ Յուրի Ալեքսանյան) կազմակերպած մարզերական հանդիպումները հանրապետության տարբեր մարզածուների ներկայացուցիչների, ֆեդերացիաների ղեկավարների հետ: Երեկ մարզական լրագրողներին հյուրընկալել էր Հայաստանի մուրաբաբիստների ֆեդերացիայի նախագահ Հայկ Ժամկոչյանը: Մտերմիկ գրույցի ընթացքում, որին ներկա էին նաեւ ֆեդերացիայի դասարանագետ աշխատակիցներ, մարզիչներ ու դասարանի մարզիկներ, արձարծվեցին մարզածուի դասընթացը, ներկա վիճակին եւ զարգացման հեռանկարներին վերաբերող մի շարք հարցեր, որոնք փոխադարձ հետաքրքրություն էին ներկայացնում: Պարզվում է, որ մարզածուից բաց չի դուրս գալիս 2500 սարի առաջ, եղել է մի զինվոր (մուրաբաբ), որը թագավորի առջեւ առանց ժամանակի սահմանափակման մեկը մյուսի հետեւից հաղթել է 10 հոգու: Տեսնելով զինվորի սիրահարը, թագավորը նրան ազատ է արձակել: Վերջինս սկսել է մարզվել, կատարելագործել է իր վարձիքները, զինվորներից մարզիկներ է դասարանել: Պատերազմի ժամանակ այդ զինվորն իր խմբով մի հողատարած է գրավել, որը հետագայում կոչվել է Բանակով: Այդ տարածքում է հետագայում կազմավորվել Թախլանը, որն էլ համարվում է մարզածուի հայրենիքը:

Մուրաբաբիստների ֆեդերացիայի նախագահ Հայկ Ժամկոչյանը տեղեկացրեց, որ Հայաստանում մարզածուի ֆեդերացիան հիմնադրվել է 1997 թ.: Նույն տարում անհրաժեշտ է միջազգային ֆեդերացիային: Անցած հինգ տարիներ

ին ֆեդերացիան մեծ գործունեություն է ծավալել մարզածուի հանրապետության տարբեր մարզերում մասսայականացնելու ուղղությամբ: Երևանից բացի, ֆեդերացիան իր մասնաճյուղերն է ստեղծել Գյումրիում, Վանաձորում, Արցախում եւ այլ մարզերում: Դրան նույնպես են նաեւ մարզածուի հանրապետության առաջնությունների անցկացումը տարբեր մարզերում Մեդիում, Կապանում, Արցախում: Կարճ ժամանակահատվածում մեր մարզիկները հաջողություններ են հասել նաեւ միջազգային մրցաշարերում: Արսակ Առաքելյանն անցյալ տարի Թախլանում կայացած աշխարհի առաջնությունում արժանացել է բրոնզե մեդալի, կապանցի Արայիկ Մարգարյանը միակն է, որ կարողացել է 38 տարեկանում աշխարհի տրոֆեյի համարյա ամբողջությամբ 3-րդ տեղը զբաղեցնել: Ըստ խոստովանելից մարզիկ է Իլիբաբիստը ՀՀ բազմակի չեմպիոն Էդգար Մելիքյանը, որին մեծ առաջընթաց է ստացում

տրոֆեյիստներին մրցավեճում: Ընդհանրապես, ֆեդերացիան իր առջեւ նույնպես է դրել մարզիկների մոտ զարգացնել տրոֆեյիստներին, որով հանրապետությունում մասնակցելու համար: Յուրաքանչյուր մարզիկ ունի իր անհասական ծրագիրը, գիտի, թե երբ է հանդես գալու: Այժմ ֆեդերացիան աշխատում է դասակարգել ոճի վրա: Պատերազմի մարզիկներից այսօր մեծ ծանայում ունեցողներից է 10-ամյա Էմմա Հովհաննիսյանը՝ ՀՀ կրկնակի չեմպիոնուհին, որի հետ մեծ հույսեր են կապել առաջիկա Եվրոպայի եւ աշխարհի առաջնություններում: Եվ ընդհանրապես, մուրաբաբիստները հանրապետությունում զարգացման մեծ հեռանկարներ ունի, իսկ մեր մարզիկներն օժտված են մեծ ներուժով: Հուսով եմ, որ մարզածուի հանրապետական ֆեդերացիայի ղեկավարության, մարզիչների քննադատության աշխատանքներն են իր դրական արդյունք կսա:

